ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు

బుధవారం (డిసెంబర్ 15వ రోజు) రెండు వేల ఇరవై ఒకటి

ప్రెసెంట్

గౌరవనీయులైన శ్రీమతి జస్టిస్ కొంగర విజయ లక్ష్మి

రిట్ పిటిషన్ నెంబరు: 38026 ఆఫ్ 2015

మధ్య:

1. శ్రీమతి నన్నగారం

డ/ఓ డి.ఓ.కృష్ణయ్య, వయస్సు 37 సంవత్సరాలు,

ఆర్/ఓ. D.No.23/464, పూసలవారి వీధి,

ఫతేఖాన్ పేట, నెల్లూరు - 524 003

... పిటిషనర్(లు) మరియు:

1. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం,దాని ప్రభుత్వ కార్యదర్శి ద్వారా,

సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ, ఆంధ్రప్రదేశ్ సచివాలయం, హైదరాబాద్.

2. కలెక్టర్ & జిల్లా మేజిస్ట్రేట్, నెల్లూరు, ఎస్.పి.ఎస్.ఆర్. నెల్లూరు జిల్లా.

3. జిల్లా లెయల్ స్క్రూటినీ కమిటీ, కలెక్టర్ & జిల్లా మేజిస్ట్రేట్, నెల్లూరు, ఎస్.పి.ఎస్.ఆర్.

4. రెవెన్యూ డివిజన్.. అధికారి, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం, నాయుడుపేట, నెల్లూరు జిల్లా.

5. తహసీల్దార్, నాయుడుపేట మండలం, నెల్లూరు జిల్లా.

6. ఎం.సుజాత డబ్ల్యు/ఓ ఎస్.వీర స్వామి

ఆర్/ఓ D.NO 6-8-6,

అగ్రహారం,నాయుడుపేట పట్టణం మరియు మండలం,

ఐ ఏ. 1/16 (డబ్లు పి మ్ పి 54244/16) లో C.O.dt 28/11/18 ప్రకారం R6 ఇంప్లీడ్ చేయబడింది.

... ప్రతిస్పందకులు

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది	**: కె.ఉదయ శ్రీ**
ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది	**: జీపీ ఫర్ సోషల్ వెల్ఫేర్ (ఏపీ)**
కోర్టు ఈ క్రింది వాటిని చేసింది	**: ఉత్తర్వు**

అమరావతిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు

* * * *

రిట్ పిటిషన్ నెం.38026 ఆఫ్ 2015

మధ్య:

శ్రీమతి నన్నునగరం ప్రవీణ

డి/ఓ కృష్ణయ్య, వయస్సు 37 సంవత్సరాలు

ఆర్/ఓ డి.నెం.23/464, పూసలవారి వీధి

ఫతేఖాన్ పేట, నెల్లూరు-524003

.. రిట్ పిటిషనర్

మరియు

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం, ప్రతినిధి. దాని ద్వారా

ప్రభుత్వ కార్యదర్శి,

సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ, ఆంధ్రప్రదేశ్ సచివాలయం

హైదరాబాద్ & మరో 5

.. ప్రతివాదులు

తీర్పు వెలువడిన తేదీ: 15.12.2021

ఆమోదం కోసం సమర్పించబడింది:

గౌరవనీయులైన శ్రీమతి జస్టిస్ కొంగర విజయ లక్ష్మి

1. స్థానిక వార్తాపత్రికల రిపోర్టర్లు కావచ్చు

   తీర్పును చూడటానికి అనుమతించవచ్చా? : అవును/కాదు

2. తీర్పు కాపీలు ఏమైనప్పటికీ..

లా రిపోర్టర్లు/జర్నల్స్ కు మార్క్ చేయబడింది : అవును/కాదు

3. మీ ప్రభువులు కోరుకుంటే..

తీర్పు యొక్క న్యాయమైన కాపీని చూశారా? : అవును/కాదు

కొంగర విజయలక్ష్మి, జె.

*** గౌరవనీయులైన జస్టిస్ కొంగర విజయలక్ష్మి**

+ డబ్ల్యు.పి నెం.38026 ఆఫ్ 2015

%15.12.2021

మధ్య:

శ్రీమతి నన్నునగరం ప్రవీణ

డి/ఓ కృష్ణయ్య, వయస్సు 37 సంవత్సరాలు

ఆర్/ఓ డి.నెం.23/464, పూసలవారి వీధి

ఫతేఖాన్ పేట, నెల్లూరు-524003

.. అప్పీలుదారు

మరియు

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం, ప్రతినిధి. దాని ద్వారా

ప్రభుత్వ కార్యదర్శి,

సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ, ఆంధ్రప్రదేశ్ సచివాలయం

హైదరాబాద్ & మరో 5

.. ప్రతివాదులు

! పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది : వి.సురేందర్రావు, సీనియర్ న్యాయవాది

↑ ప్రతివాది నెం.1 కొరకు న్యాయవాది : రెవెన్యూ కొరకు ప్రభుత్వ ప్లీడర్

ప్రతివాది నెం.2 నుంచి 5 వరకు న్యాయవాది: ప్రభుత్వ ప్లీడర్ సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ కోసం

ప్రతివాది నెం.6 తరఫు న్యాయవాది : సి.శ్రీనివాస బాబా

< సారాంశం:

> హెడ్ నోట్:

? రిఫర్ చేసిన కేసులు:

1. 2011 (6) ఏల్ డి 193
2. 2009(2) ఏల్ డి 296
3. (2011) 5 ఎస్ సి సి 553
4. 2003 (6) ఏ ల్ టి 133
5. 2001 (1) ఏ ల్ టి 688
6. 2001(6) ఏల్ డి 691 (DB)
7. 2011 లా సూట్ (ఎస్సీ) 1268

గౌరవనీయులైన శ్రీమతి జస్టిస్ కొంగర విజయ లక్ష్మి

రిట్ పిటిషన్ నెం.38026 ఆఫ్ 2015

ఉత్తర్వులు:

03.11.2015న నెల్లూరు జిల్లా కలెక్టర్ అండ్ డిస్ట్రిక్ట్ మేజిస్ట్రేట్ ప్రొసీడింగ్స్, 03.11.2015 నాటి నోటిఫికేషన్, పిటిషనర్ కుల ధృవీకరణ పత్రాన్ని చట్టవిరుద్ధంగా, ఏకపక్షంగా, సహజ న్యాయ సూత్రాలను ఉల్లంఘించేలా, ఏపీ (ఎస్సీ ఎస్టీ, బీసీ) కమ్యూనిటీ ఇష్యూలోని రూల్ 9(7)కు విరుద్ధంగా ప్రకటించాలని కోరుతూ ఈ రిట్ పిటిషన్ దాఖలైంది. నేటివిటీ మరియు పుట్టిన తేదీ సర్టిఫికేట్ రూల్స్, 1997 మరియు 1993 యొక్క చట్టం 16తో చదవబడింది.

2. పిటిషనర్ కేసు ఏమిటంటే, (1) ఆమె 'అగముది ముదలియార్' (తుళువ వెల్లలస్) సామాజిక వర్గానికి చెందినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో 'అగముది ముదలియార్' (తుళువ వెల్లలలు) కులాన్ని వెనుకబడిన తరగతులలో ఒకటిగా చేర్చాలని కోరడం, దాని ఆధారంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ వెనుకబడిన తరగతుల కమిషన్ విచారణ జరిపి 'అఘముడియన్, అఘముదియార్, అగముదివెల్లలార్ మరియు అగముది ముదలియార్ (తుళువ వెల్లలలతో సహా)' సామాజికంగా, విద్యాపరంగా వెనుకబడి ఉన్నాయని, వెనుకబడిన తరగతుల జాబితాలో చేర్చబడిందని నిర్ధారణకు వచ్చింది. చిత్తూరు, నెల్లూరు, కర్నూలు, అనంతపురం, హైదరాబాద్, రంగారెడ్డి జిల్లాల్లో నివసిస్తున్న వారికి ఎస్ఎల్ నెం.39లో గ్రూప్-డి ఉంది.

ii) ఈ సిఫార్సును అనుసరించి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 04.07.2008న 'అగముది ముదలియార్' (తుళువ) కులంతో సహా వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమ (సి2) శాఖ జీవో ఎంఎస్ నెం.20 జారీ చేసింది. ఆర్టికల్ 15(4) ఉద్దేశ్యం కోసం గ్రూప్-డి కింద బిసి జాబితాలో వెల్లాలు మరియు భారత రాజ్యాంగంలోని 16(4) అధికరణ; పైన పేర్కొన్న కులాన్ని బిసి-డిలో చేర్చడానికి ముందు, పిటిషనర్ మరియు ఇతరులను ఓపెన్ కేటగిరీ కింద పరిగణించేవారు; ఈ జీవో ప్రకారం పిటిషనర్ బీసీ-డీ సర్టిఫికెట్ జారీ కోసం నాయుడుపేట మండలం తహసీల్దార్కు దరఖాస్తు చేయగా,

వెరిఫికేషన్ అనంతరం పిటిషనర్కు అనుకూలంగా 02.09.2008న బీసీడీ సర్టిఫికేట్ జారీ చేశారు. అలా 07.12.2008 నాటి నోటిఫికేషన్ ప్రకారం పిటిషనర్ ఈ పోస్టుకు దరఖాస్తు చేసుకున్నారు.

ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు జిల్లాలో తెలుగు పండిట్ గ్రేడ్-2లో బీసీ-డీ కోటా కింద ఎంపికై 22.10.2009న సర్వీసులో చేరారు.

iii) పిటిషనర్ తప్పుడు ధ్రువీకరణ పత్రాన్ని సమర్పించారని, ఈ కారణంగానే తన భార్యను ఆ పదవికి ఎంపిక చేయలేదని ఆరోపిస్తూ ఎస్.వీరాస్వామి అనే వ్యక్తి 10.10.2011న కలెక్టర్కు ఫిర్యాదు చేశారు. ఈ ఫిర్యాదు మేరకు పిటిషనర్ కుల ధ్రువీకరణ పత్రంపై విచారణ జరిపించాలని తహసీల్దార్ ను సబ్ కలెక్టర్ ఆదేశించగా, తహసీల్దార్ విచారణ జరిపి ప్రొసీడింగ్స్ జారీ చేశారు. 05.12.2011, అప్పటి తహసీల్దార్ జారీ చేసిన పిటిషనర్ ధ్రువీకరణ పత్రం నిజమైనదని పేర్కొంటూ; ఆ తర్వాత కలెక్టర్ ప్రొసీడింగ్స్ జారీ చేశారు. 20.12.2013న రెవెన్యూ డివిజనల్ అధికారిని విచారణకు ఆదేశించారు. విచారణ జరిపిన రెవెన్యూ డివిజనల్ అధికారి పిటిషనర్ వాదన వాస్తవమేనని పేర్కొంటూ 27.12.2013న ప్రొసీడింగ్స్ జారీ చేశారు. ఆ 6 ఏళ్ల వీరాస్వామి భార్య..th ప్రతివాది 2014 యొక్క WP నెంబరు 22891 పై జిల్లా కలెక్టరుకు ఫిర్యాదు చేసినట్లుగా ఫిర్యాదు చేశారు. 27.05.2011, దానిని పరిశీలించలేదని, దాని ప్రకారం రెవెన్యూ డివిజనల్ అధికారి 24.01.2015న విచారణకు హాజరుకావాలని పిటిషనర్ ను ఆదేశించడంతో రెవెన్యూ డివిజనల్ అధికారి 05.02.2015న ముదలియార్ వెనుకబడిన తరగతుల జాబితాలో లేరని, పిటిషనర్ 'అగముది ముదలియార్' (తుళువా)కు చెందిన వారు కాదని పేర్కొంటూ నివేదిక సమర్పించారు. వెల్లాస్) అందువల్ల పిటిషనర్ కేసును జిల్లా స్థాయి ముందు ఉంచారు. స్క్రూటినీ కమిటీ; 24.03.2015న విచారణకు హాజరుకావాలని జిల్లా స్థాయి పరిశీలన కమిటీ పిటిషనర్ కు 10.03.2015న ఫారం-6లో నోటీసు జారీ చేసింది. పిటిషనర్ వాంగ్మూలాన్ని నమోదు చేయడం మినహా, ఆమె సమక్షంలో తదుపరి చర్యలు జరగలేదు; ఆంధ్రప్రదేశ్ (ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ) కమ్యూనిటీ సర్టిఫికేట్ల జారీ నియంత్రణ చట్టంలోని సెక్షన్ 5(1) ప్రకారం నెల్లూరు జిల్లా కలెక్టర్ 03.11.2015న ప్రొసీడింగ్స్ జారీ చేశారు. 1993') ఏపీ (ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ) కమ్యూనిటీ, నేటివిటీ, పుట్టిన తేదీ

ధ్రువీకరణ పత్రాల జారీలోని రూల్ 9(7)తో (సంక్షిప్తంగా 'రూల్స్, 1997') జిల్లా స్థాయి పరిశీలన కమిటీ తన నివేదికలను సమర్పించింది. 09.10.2015న పిటిషనర్ 'అగముది ముదలియార్' బీసీ-డి వర్గానికి చెందిన వ్యక్తి కాదని, అందువల్ల పిటిషనర్ కుల ధృవీకరణ పత్రాన్ని రద్దు చేసినట్లు పేర్కొంది. పిటిషనర్ పై క్రిమినల్ కేసు నమోదు చేయాలని తహసీల్దార్ ను ఆదేశించారు. జిల్లా స్థాయి పరిశీలన కమిటీ నివేదికలను పరిగణనలోకి తీసుకునే ముందు, పిటిషనర్ తన అభ్యంతరాలను సమర్పించడానికి ఎటువంటి అవకాశం ఇవ్వలేదు మరియు కమిటీ నివేదిక కాపీని కూడా పిటిషనర్ కు ఇవ్వలేదు. ఈ మేరకు 03.11.2015న నోటిఫికేషన్ కూడా జారీ చేశారు. 03.11.2015 నాటి ప్రొసీడింగ్స్, 03.11.2015 నాటి నోటిఫికేషన్ తో విసిగిపోయిన ప్రస్తుత రిట్ పిటిషన్ దాఖలైంది.

3. 23.11.2015న రిట్ పిటిషన్ విచారణకు వచ్చినప్పుడు. విచారణను నిలిపివేస్తూ కోర్టు మధ్యంతర ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది.

4. 2వ ప్రతిస్పందకుడు 04.07.2008 నాటి జీవో ఎంఎస్ నెం.20 బీసీ వెల్ఫేర్ (సీ2) శాఖ జారీకి ముందు పిటిషనర్ కులాన్ని మోదలియార్గా నమోదు చేశారని ప్రతివాది-జిల్లా కలెక్టర్ కౌంటర్ అఫిడవిట్ దాఖలు చేశారు. పిటిషనర్ తన కులాన్ని 'అగముది ముదలియార్'గా చూపిస్తూ తహసీల్దార్ నుంచి కుల ధృవీకరణ పత్రం పొందడం ద్వారా రిజర్వేషన్ ప్రయోజనాలను పొందారు; జిల్లా స్థాయి పరిశీలన కమిటీ రికార్డుల్లో ఉన్న ఆధారాలను పరిశీలించి, పిటిషనర్ అగముది మోదలియార్ కు చెందిన వ్యక్తి అని నిరూపించడంలో విఫలమయ్యారని అభిప్రాయపడింది. పిటిషనర్ మరియు ఆమె తోబుట్టువులు ఓసి (మోదలియార్) కేటగిరీ కింద తమ చదువులను కొనసాగించారు; పిటిషనర్ తండ్రి కులాన్ని 'తుళువ వెల్లల' లేదా 'అగముది మోదలియార్'గా నమోదు చేయలేదు; ఆమె నిజంగా అగముది మోదలియార్ కులానికి చెందినది అయితే, ఆమె తన పాఠశాల రికార్డులలో మోదలియార్ కు బదులుగా అగముది మోదలియార్ గా తన కులాన్ని నమోదు చేసి, రిట్ పిటిషన్ ను కొట్టివేయాలని అభ్యర్థించింది.

5. పిటిషనర్ అగముది మోదలియార్ కు చెందినవాడని పేర్కొంటూ రెండో ప్రతివాది దాఖలు చేసిన కౌంటర్ అఫిడవిట్ కు పిటిషనర్ రిప్లై అఫిడవిట్ దాఖలు చేస్తారు. 27.12.2013న రెవెన్యూ డివిజనల్ అధికారి పిటిషనర్ తల్లి కులాన్ని 'తుళువ వెల్లాల'గా పేర్కొన్నారని, పిటిషనర్ ను అగముది మోదలియార్ గా పరిగణించవచ్చని, మొదలియార్ కులాన్ని అగముది మోదలియార్ కు భిన్నంగా పరిగణించలేమని పేర్కొంటూ విచారణ నివేదిక సమర్పించారు. రూల్స్ 1997లోని రూల్ 9(3)(4) ప్రకారం విచారణ జరగలేదు. పిటిషనర్ తరఫు సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీమతి కె.ఉదయశ్రీ, ప్రతివాదులకు 1 నుంచి 5 వరకు గవర్నమెంట్ ప్లీడర్, 6 మంది తరఫు న్యాయవాది శ్రీ సి.శ్రీనివాస బాబా వాదనలు వినిపించారు.th ఉత్తరవాది. రికార్డును పరిశీలించారు.

6. పిటిషనర్ తరఫు సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీమతి కె.ఉదయశ్రీ, 1 నుంచి 5వ ప్రతివాదులకు గవర్నమెంట్ ప్లీడర్, 6వ పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది శ్రీ సి.శ్రీనివాసబాబా వాదనలు వినిపించారు. రికార్డును పరిశీలించారు.

6. పిటిషనర్ తరఫు సీనియర్ న్యాయవాది వి.సురేందర్ రావు వాదనలు వినిపిస్తూ 1997 రూల్స్ రూల్ 9(7) ప్రకారం ధ్రువీకరణ పత్రం అసలైనదో కాదో జిల్లా కలెక్టర్ నిర్ణయించాలని, నిర్ణయం తీసుకునే ముందు జిల్లా స్థాయి పరిశీలన కమిటీ నివేదిక కాపీని పిటిషనర్ కు ఇచ్చి ఆమె నుంచి అభ్యంతరాలను ఆహ్వానించడం ద్వారా పిటిషనర్ కు సహేతుకమైన అవకాశం కల్పించాలని వాదించారు. 'కె.సూరజ్ సింగ్ వర్సెస్ కలెక్టర్ అండ్ డిస్ట్రిక్ట్ మేజిస్ట్రేట్, కడప1' కేసులో 1997 రూల్స్లోని రూల్ 9(7) ఈ కోర్టు పరిశీలనకు వచ్చిందని, అందులో 'నిబంధనల్లోని రూల్ 9(7) కింద నిర్ణయం తీసుకునే ముందు జిల్లా కలెక్టర్ బాధిత వ్యక్తులకు సర్టిఫికేట్ రద్దు చేసే అవకాశం ఇవ్వాలి' అని పేర్కొన్నారు. 'జాదవ్ రెకోబా వర్సెస్ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 2' కేసులో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై ఆధారపడి 1993 చట్టంలోని సెక్షన్ 5 కింద ఉత్తర్వులు జారీ చేసే ముందు స్క్రూటినీ కమిటీ నివేదికను బాధిత పక్షానికి అందజేయాలని ఆయన పేర్కొన్నారు.

7. పిటిషనర్ తరఫు సీనియర్ న్యాయవాది వి.సురేందర్ రావు వాదనలు వినిపిస్తూ 1997 రూల్స్ రూల్ 9(7) ప్రకారం ధ్రువీకరణ పత్రం అసలైనదో కాదో జిల్లా కలెక్టర్ నిర్ణయించాలని,

నిర్ణయం తీసుకునే ముందు జిల్లా స్థాయి పరిశీలన కమిటీ నివేదిక కాపీని పిటిషనర్ కు ఇచ్చి ఆమె నుంచి అభ్యంతరాలను ఆహ్వానించడం ద్వారా పిటిషనర్ కు సహేతుకమైన అవకాశం కల్పించాలని కోరారు. అతను ఇంకా ఆ నియమాన్ని సమర్పిస్తాడు రూల్స్, 1997లోని 9(7) ఈ కోర్టు ముందు పరిశీలనకు వచ్చింది. 'కె.సూరజ్ సింగ్ వర్సెస్ కలెక్టర్ & జిల్లా మేజిస్ట్రేట్, కడప[1]నిబంధనల్లోని రూల్ 9(7) ప్రకారం నిర్ణయం తీసుకునే ముందు జిల్లా కలెక్టర్ బాధిత వ్యక్తులకు అవకాశం కల్పించాలని, ఆ సర్టిఫికేట్ను రద్దు చేయాలని పేర్కొంది. ఈ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై కూడా ఆయన ఆధారపడి ఉన్నారు.జాదవ్ రేకోబా వర్సెస్ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం[2]' మరియు ఈ క్రింది ఆదేశాలను జారీ చేయడానికి ముందు స్క్రూటినీ కమిటీ యొక్క నివేదికను బాధిత పక్షానికి సమర్పించాల్సి ఉంటుంది. 1993 చట్టం 16లోని సెక్షన్ 5 ప్రకారం..

8. 6 మంది తరఫున వాదిస్తున్న ప్రముఖ న్యాయవాది శ్రీ సి.శ్రీనివాస బాబా[th] ప్రతివాది మెమోతో పాటు 6 మంది పొందినట్లు చెప్పబడుతున్న కొన్ని పత్రాలను దాఖలు చేశారు[th] సమాచార హక్కు చట్టం కింద ప్రతివాదిగా, ఆ డాక్యుమెంట్ల ఆధారంగా పిటిషనర్ అగముది మొదలియార్ కమ్యూనిటీకి చెందిన వాడని, అందువల్ల 03.11.2015 నాటి జిల్లా కలెక్టర్ ప్రొసీడింగ్స్ ను, కోర్టును సమర్పించారు.

పర్యవసాన నోటిఫికేషన్ కు, ఈ కోర్టు జోక్యం అవసరం లేదు.

9. జిల్లా ద్వారా 03.11.2015న జారీ చేయబడిన నోటిఫికేషన్ 1993 చట్టం 16లోని సెక్షన్ 5(1) ప్రకారం కలెక్టర్ ఇలా పేర్కొన్నారు.

"డి.డి.సి.5(ఎం) 1802/2011 కలెక్టర్ కార్యాలయం, నెల్లూరు, తేది 03.11.2015.

<u>ప్రకటన</u>

ఏపీ (ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ) కమ్యూనిటీ సర్టిఫికేట్ల జారీ చట్టం 16, 1993లోని సెక్షన్ 5(1)కు అనుగుణంగా ఏపీ (ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ) కమ్యూనిటీ, నేటివిటీ, పుట్టిన తేదీ ధ్రువీకరణ పత్రాల నిబంధనలు 1997లోని రూల్ 9(7)తో పాటు సామాజిక సంక్షేమ శాఖ జీవో ఎంఎస్ నెం.58లో పొందుపరిచారు. కృష్ణయ్య, నాయుడుపేట పట్టణం మరియు మండలం, శ్రీ పొట్టి శ్రీరాములు నెల్లూరు జిల్లా, అప్పటి తహసీల్దార్, నాయుడుపేట సి.ఆర్.నెం.3711/2008, dt.02.09.2008 మరియు CGCO81195402, తేదీ 15.08.2012ను రద్దు చేస్తున్నట్లు తెలిపారు.

10. 1993 చట్టం 16లోని సెక్షన్ 5 ప్రకారం తప్పుడు కమ్యూనిటీ సర్టిఫికేట్ ను రద్దు చేస్తారు. ఆ విభాగం ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

> 5. తప్పుడు కమ్యూనిటీ సర్టిఫికేట్ రద్దు - (1) ఈ చట్టం ప్రారంభానికి ముందు, లేదా తరువాత షెడ్యూల్డ్ కులాలు, షెడ్యూల్డ్ తెగలు లేదా వెనుకబడిన తరగతులకు చెందని వ్యక్తి తాను లేదా అతని పిల్లలు అటువంటి కులాలు, తెగలు లేదా తరగతులకు చెందినవారని తప్పుడు కమ్యూనిటీ సర్టిఫికేట్ పొందినట్లయితే, జిల్లా కలెక్టర్ సుమోటోగా లేదా ఎవరైనా వ్యక్తి లిఖితపూర్వక ఫిర్యాదుపై, రికార్డును పిలవండి మరియు అటువంటి సర్టిఫికేట్ యొక్క సరైనదాన్ని విచారించండి మరియు ఒకవేళ ఆ సర్టిఫికేట్ మోసపూరితంగా పొందబడిందని అతడు భావిస్తే, సంబంధిత వ్యక్తికి ప్రాతినిధ్యం వహించే అవకాశాన్ని ఇచ్చిన తరువాత, నోటిఫికేషన్ ద్వారా సర్టిఫికేట్ ను రద్దు చేయాలి: ఈ చట్టం ప్రారంభానికి ముందు జారీ చేయబడిన కమ్యూనిటీ సర్టిఫికేట్ యొక్క వాస్తవికతపై విచారణ ప్రారంభమైనట్లయితే మరియు అటువంటి ప్రారంభంలో పెండింగ్ లో ఉన్నట్లయితే, దాని రికార్డును సంబంధిత అధికారి జిల్లా కలెక్టరుకు బదిలీ చేయాలి మరియు అతను విచారణను కొనసాగిస్తాడు మరియు ఈ ఉప విభాగం కింద దానిని ముగించాలి.

(2) సబ్ సెక్షన్ (1)లో పేర్కొన్న ప్రకృతి అధికారాలను కూడా ప్రభుత్వం ఉపయోగించవచ్చు.

11. పైన పేర్కొన్న సెక్షన్ నుంచి చూసినట్లుగా జిల్లా కలెక్టర్ సుమోటోగా లేదా ఎవరైనా లిఖితపూర్వక ఫిర్యాదు మేరకు రికార్డుకు కాల్ చేసి ఆ సర్టిఫికేట్ కరెక్టును పరిశీలించి, ఆ సర్టిఫికేట్ మోసపూరితంగా పొందారని భావిస్తే ఆ వ్యక్తికి అవకాశం ఇచ్చిన తర్వాత నోటిఫికేషన్ జారీ చేసి సర్టిఫికెట్ ను రద్దు చేస్తారు. ప్రాతినిధ్యం కల్పించడం.. ఈ విభాగంలో ఉపయోగించిన పదం 'షల్'. జిల్లా కలెక్టర్ విచారణ అనంతరం ధ్రువీకరణ పత్రం మోసపూరితంగా పొందినట్లు నిర్ధారణకు వస్తే సంబంధిత వ్యక్తికి వినతిపత్రం ఇచ్చేందుకు అవకాశం కల్పించి ఆ సర్టిఫికెట్ ను రద్దు చేస్తూ నోటిఫికేషన్ జారీ చేయాలి. అయితే ప్రస్తుత కేసులో పిటిషనర్ ఫిర్యాదు ఏమిటంటే జిల్లా కలెక్టర్ సర్టిఫికేట్ కరెక్టుపై ఆరా తీయగా ఆ సర్టిఫికేట్ మోసపూరితంగా పొందారనే అభిప్రాయానికి వచ్చారని, అయితే వినతిపత్రం ఇచ్చేందుకు ఎలాంటి అవకాశం ఇవ్వకుండా నోటిఫికేషన్ జారీ చేసి సర్టిఫికేట్ ను రద్దు చేశారని ఆరోపించారు. అలాంటి నోటిఫికేషన్ జారీ చేసే ముందు పిటిషనర్కు వినతిపత్రం ఇచ్చే అవకాశం ఇవ్వలేదని ప్రతివాదులు అంగీకరించారు. 1993 చట్టం 16లోని సెక్షన్ 20లోని సబ్ సెక్షన్ (1) ప్రసాదించిన అధికారాలను ఉపయోగించి 'ఆంధ్రప్రదేశ్ షెడ్యూల్డ్ కులాలు, షెడ్యూల్డ్ తెగలు మరియు వెనుకబడిన తరగతులు - కమ్యూనిటీ, నేటివిటీ మరియు పుట్టిన తేదీ ధృవీకరణ పత్రాల జారీ నిబంధనలు, 1997' అని పిలువబడే నిబంధనలను కూడా జారీ చేశారు.

12. 1997 నాటి నిబంధనల్లోని 9వ నిబంధన 'మోసపూరిత క్లెయిమ్స్'కు సంబంధించింది.

"9. మోసపూరిత క్లెయిమ్లు. - (1) జిల్లా కలెక్టరు ఏదైనా వ్యక్తి నుండి లిఖితపూర్వక ఫిర్యాదును స్వీకరించినప్పుడు లేదా షెడ్యూల్డ్ కులం లేదా షెడ్యూల్డ్ తెగ లేదా వెనుకబడిన తరగతికి చెందని వ్యక్తి తప్పుడు కమ్యూనిటీ, నేటివిటీ మరియు పుట్టిన తేదీ ధృవీకరణ పత్రాన్ని పొందారని విశ్వసించినప్పుడు, అతను / ఆమె / లేదా అతని / ఆమె పిల్లలు

అటువంటి షెడ్యూల్డ్ కులం / షెడ్యూల్డ్ తెగ / వెనుకబడిన తరగతికి చెందినవారు. అటువంటి కేసులను విచారించడానికి మరియు దాని ఫలితాలను జిల్లా కలెక్టర్ కు పంపడానికి జిల్లా కలెక్టర్ ఈ కేసును స్క్రూటినీ కమిటీ చైర్మన్, అనగా జిల్లా జాయింట్ కలెక్టర్ (రూల్ 8 కింద ఏర్పాటు చేయబడింది) కు పంపాలి.

(2) జిల్లా కలెక్టరు తనకు సూచించిన అటువంటి కేసులను స్వీకరించిన తరువాత, స్క్రూటినీ కమిటీ, రూల్ 8 (డి), (1) నుండి (7) లో జాబితా చేయబడిన ప్రక్రియను అనుసరించాలి, ఇది ఈ కేసులో ప్రమేయం ఉన్న వ్యక్తికి ఫారం 6 లో నోటీసును అందిస్తుంది.

(3) అటువంటి సందర్భాల్లో స్క్రూటినీ కమిటీ పౌరహక్కుల పరిరక్షణ/విజిలెన్స్ సెల్ ద్వారా అంటే కమిటీ సభ్యుడిగా పౌరహక్కుల పరిరక్షణ/విజిలెన్స్ సెల్ కు ప్రాతినిధ్యం వహించే అధికారి ద్వారా విచారణ జరపాలి. పౌరహక్కుల పరిరక్షణ/విజిలెన్స్ సెల్ పోలీసు ఇన్స్పెక్టర్ను ఆ వ్యక్తి నివసించే స్థానిక ప్రదేశానికి మరియు అతను /ఆమె సాధారణంగా నివసిస్తున్న ప్రదేశానికి లేదా వలస వచ్చినప్పుడు, అతను / ఆమె మొదట వచ్చిన పట్టణం లేదా నగరానికి పంపడం ద్వారా వ్యక్తి పేర్కొన్న సామాజిక స్థితిని దర్యాప్తు చేయాలి. వ్యక్తి లేదా సంరక్షకుడు లేదా తల్లిదండ్రుల యొక్క కమ్యూనిటీ క్లెయిమ్ గురించి ఇన్ స్పెక్టర్ వ్యక్తిగతంగా అన్ని వాస్తవాలను ధృవీకరించాలి మరియు సేకరించాలి.

(4) ఫారం-6లో నోటీసు ఇచ్చిన వ్యక్తి నోటీసులో పేర్కొన్న గడువులోగా నోటీసుకు స్పందించని పక్షంలో జిల్లా కలెక్టర్ అందుబాటులో ఉంచిన అంశాల ఆధారంగా అంటే రెవెన్యూ శాఖ విచారణ నివేదిక, పౌరహక్కుల పరిరక్షణ/విజిలెన్స్ సెల్ విచారణ నివేదిక, సాంఘిక సంక్షేమ కమిషనరేట్ కు చెందిన రీసెర్చ్ ఆర్గనైజేషన్

నిపుణుడు/అధికారి నివేదికల ఆధారంగా స్క్రూటినీ కమిటీ తన ఫలితాలను ఖరారు చేయవచ్చు. గిరిజన సంక్షేమం..

(5) జిల్లా కలెక్టర్ సమర్పించిన రెవెన్యూ శాఖ విచారణ నివేదికలు, పౌరహక్కుల పరిరక్షణ/విజిలెన్స్ సెల్ నివేదికలు, సాంఘిక సంక్షేమ/గిరిజన సంక్షేమ కమిషనరేట్ కు చెందిన రీసెర్చ్ ఆర్గనైజేషన్ నిపుణుడు లేదా అధికారి నివేదికలను స్క్రూటినీ కమిటీ సరిపోల్చి ఆ వ్యక్తి లేదా ఆమె పిల్లలకు ఇచ్చిన కమ్యూనిటీ, నేటివిటీ, పుట్టిన తేదీ ధ్రువీకరణ పత్రం నిజమైనదా కాదా అనే విషయాన్ని ఖరారు చేస్తుంది.

(6) జిల్లా కలెక్టర్ నుంచి రిఫరెన్స్ అందిన తేదీ నుంచి 60 రోజుల్లోగా స్క్రూటినీ కమిటీ తన నివేదికను జిల్లా కలెక్టర్ కు అందజేయాలి.

(7) ఆ సర్టిఫికేట్ హోల్డర్ నిజమైనదా లేదా మోసపూరితమైనదా అని జిల్లా కలెక్టర్ నిర్ణయిస్తారు మరియు అతను మోసపూరితంగా కమ్యూనిటీ, నేటివిటీ మరియు పుట్టిన తేదీ ధృవీకరణ పత్రాన్ని పొందినట్లయితే, జిల్లా కలెక్టర్ జారీ చేసిన ధృవీకరణ పత్రాన్ని రద్దు చేస్తూ స్క్రూటినీ కమిటీ కనుగొన్న విషయాలు అందిన తేదీ నుండి ఒక నెలలోగా ఉత్తర్వులను జారీ చేస్తారు మరియు ఆ మేరకు నోటిఫికేషన్ జారీ చేస్తారు. జిల్లా గెజిట్ లో ప్రచురించాలి. రూల్ 15లో పేర్కొన్న ఇతర అంశాలతో పాటు తప్పుడు వ్యక్తికి కమ్యూనిటీ, నేటివిటీ, పుట్టిన తేదీ సర్టిఫికేట్ జారీ చేసిన కాంపిటెంట్ అథారిటీపై చర్యలు తీసుకునేందుకు జిల్లా కలెక్టర్ తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. సర్టిఫికేట్ రద్దు విషయాన్ని అతడు వెంటనే విద్యాసంస్థ/యజమాని/నియామక అధికారికి తెలియజేయాలి.

(8) ఒరికి ఎస్సీ కమ్యూనిటీకి సంబంధించి, ఈ కమ్యూనిటీకి కమ్యూనిటీ, నేటివిటీ మరియు పుట్టిన తేదీ ధృవీకరణ పత్రాన్ని జారీ చేయడానికి జిల్లా కలెక్టర్ కాంపిటెంట్

అథారిటీ అయినందున, అటువంటి లిఖితపూర్వక ఫిర్యాదులు కలెక్టర్ కు వస్తే, అవసరమైన విచారణ మరియు ధృవీకరణ పత్రాన్ని రద్దు చేయడానికి తుది చర్య కోసం ఆయన ప్రభుత్వానికి పంపుతారు.

(9) కలెక్టర్ లేదా ప్రభుత్వం, సుమోటోగా లేదా ఏదైనా వ్యక్తి యొక్క లిఖితపూర్వక ఫిర్యాదుపై లేదా యజమాని/ విద్యా సంస్థ / నియామక అధికారి అభ్యర్థనపై, ఇప్పటికే జారీ చేయబడిన ఏదైనా కమ్యూనిటీ, నేటివిటీ మరియు పుట్టిన తేదీ ధృవీకరణ పత్రం యొక్క కరెక్టును విచారించాలి మరియు ధృవీకరణ పత్రం మోసపూరితంగా పొందినట్లు తేలితే, అప్పుడు జిల్లా కలెక్టర్ లేదా ప్రభుత్వం, చట్టంలోని సెక్షన్ 5 ప్రకారం సర్టిఫికేట్ ను రద్దు చేయాలి.

[(10) గిరిజనులకు సంబంధించి, [గిరిజన సంక్షేమ కమిషనర్/ గిరిజన సంక్షేమ సంచాలకులు], సుమోటోగా లేదా ఏదైనా వ్యక్తి లిఖితపూర్వక ఫిర్యాదుపై లేదా యజమాని/ విద్యా సంస్థ / నియామక అధికారి చేసిన అభ్యర్థనపై, ఇప్పటికే జారీ చేయబడిన ఏదైనా కమ్యూనిటీ, నేటివిటీ మరియు పుట్టిన తేదీ ధృవీకరణ పత్రం యొక్క కరెక్టును విచారించాలి మరియు ఆ సర్టిఫికేట్ మోసపూరితంగా పొందినట్లు తేలితే, చట్టంలోని సెక్షన్ 5 ప్రకారం దాని రద్దు కొరకు సంబంధిత కలెక్టరుకు లేదా ప్రభుత్వానికి ఈ కేసును రిఫర్ చేయాలి.]

13. రూల్ 9 ప్రకారం, జిల్లా కలెక్టరు ఎవరైనా వ్యక్తి నుండి లిఖితపూర్వక ఫిర్యాదును స్వీకరించినట్లయితే, అతను కేసును స్క్రూటినీ కమిటీ ఛైర్మన్, అంటే జిల్లా జాయింట్ కలెక్టర్ (రూల్ కింద ఏర్పాటు చేయబడింది) కు రిఫర్ చేయాలి.

(8) ఇటువంటి కేసులను విచారించి, దాని ఫలితాలను జిల్లా కలెక్టర్ కు పంపడం. రూల్ 9లోని సబ్ రూల్ (7) ప్రకారం స్క్రూటినీ కమిటీ నుంచి నివేదిక అందిన తర్వాత ఆ సర్టిఫికేట్ అసలైనదా,

మోసపూరితమైనదా అని జిల్లా కలెక్టర్ నిర్ణయిస్తారని, ఒకవేళ అది మోసపూరిత ధ్రువీకరణ పత్రం అని తేలితే జిల్లా కలెక్టర్ దానిని రద్దు చేస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేసి ఆ మేరకు నోటిఫికేషన్ జారీ చేస్తారని తెలిపారు. రూల్ 9లోని సబ్ రూల్ (7)లో వాడిన పదం ఏమిటంటే స్క్రూటినీ కమిటీ నుంచి నివేదిక వచ్చిన తర్వాత జిల్లా కలెక్టర్ నిర్ణయిస్తారు. 'నిర్ణయం' అనే పదం జిల్లా కలెక్టర్ ద్వారా నిర్ణయం తీసుకునే ప్రక్రియను సూచిస్తుంది మరియు కమిటీ నివేదిక ఆధారంగా ఏకపక్ష ముగింపును సూచిస్తుంది, అనగా నిర్ణయం తీసుకునే ప్రక్రియలో తప్పనిసరిగా ప్రభావితమయ్యే అవకాశం ఉన్న వ్యక్తికి నోటీసు మరియు వినబడే అవకాశం ఉంటుంది.

14. 'రాధి శ్యామ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ యూపీ' కేసులో సుప్రీంకోర్టు[1]", ఈ క్రింది విధంగా నిర్వహించబడింది:

"ఏ ఉదాహరణల్లో ప్రకటనలు ఇవ్వడానికి ముందు సెక్షన్ 5ఎ ఈ కోర్టు ద్వారా వ్యాఖ్యానించబడింది, విచారణ నియమానికి సంబంధించిన చట్టం యొక్క అభివృద్ధిని గమనించడానికి ఇది ఉపయోగపడుతుంది. కూపర్ వర్సెస్ వాండ్స్ వర్త్ బోర్డ్ ఆఫ్ వర్క్స్ (1863) 143 ఇఆర్ 414 యొక్క ప్రసిద్ధ సందర్భంలో, సూత్రం ఈ విధంగా చెప్పబడింది:

"దేవుడు కూడా ఆదామును తన రక్షణ చేయమని పిలిచే ముందు అతనికి ఒక్క శిక్ష కూడా విధించలేదు." ఆదాము అంటాడు, "నీవు ఎక్కడున్నావు? నువ్వు తినకూడదని నేను నీకు ఆజ్ఞాపించిన చెట్టును నువ్వు తినలేదా".

మెట్రోపోలిస్ లోకల్ మేనేజ్ మెంట్ యాక్ట్ ను పాటించడంలో విఫలం కావడంతో జిల్లా బోర్డు పిటిషనర్ (కూపర్) ఇంటిని కూల్చివేసింది. చట్టం[మార్చు] ఇంటిని నిర్మించడం ప్రారంభించడానికి ఏడు రోజుల ముందు పిటిషనర్ బోర్డుకు తెలియజేయాల్సి ఉంటుంది. తన ఇంటిని కూల్చివేసే చట్టపరమైన అధికారం బోర్డుకు ఉన్నప్పటికీ, నోటీసు ఇవ్వకుండా ఏ వ్యక్తి కూడా వారి ఆస్తిని కోల్పోకూడదని కూపర్ వాదించారు. చట్టంలో స్పష్టమైన పదాలు లేనప్పటికీ, చట్టబద్ధమైన అధికారాలను ఉపయోగించి అనుమతి లేకుండా నిర్మించిన

[1] (2011) 5 SCC 553

పిటిషనర్ ఇంటిని కూల్చివేయడానికి ముందు విచారణ హక్కును కోర్టు గుర్తించింది. బైల్స్ జె ఇలా పేర్కొన్నాడు:

'పార్టీ వాదన వినాలని చట్టంలో సానుకూల పదాలు లేకపోయినప్పటికీ, ఉమ్మడి చట్టం యొక్క న్యాయం చట్టసభల తొలగింపును అందిస్తుంది'.

బహుశా వినవలసిన హక్కు గురించి బాగా తెలిసిన ప్రకటన లార్డ్ లోరెబర్న్, ఎల్.సి. నుండి వచ్చింది. బోర్డ్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ వి. బియ్యం (1911 ఎసి 179 వద్ద 182 వద్ద), అక్కడ అతను గమనించాడు:

"సాపేక్షంగా ఇటీవలి చట్టాలు, అవి ఉద్భవించినట్లయితే, వివిధ రకాల ప్రశ్నలను నిర్ణయించే లేదా నిర్ణయించే బాధ్యతను ప్రభుత్వ విభాగాలు లేదా కార్యాలయాలపై రుద్దే పద్ధతిని విస్తరించాయి... ఇలాంటి సందర్భాల్లో... వారు మంచి విశ్వాసంతో వ్యవహరించాలి మరియు ఇరు పక్షాలను నిష్పాక్షికంగా వినాలి, ఎందుకంటే అది ఏదైనా నిర్ణయించే ప్రతి ఒక్కరి కర్తవ్యం. కానీ వారు ఇలాంటి ప్రశ్నలను ఒక విచారణగా పరిగణించక తప్పదని నేను అనుకోవడం లేదు ... వారు తమకు తోచిన విధంగా సమాచారాన్ని పొందవచ్చు, వివాదంలో భాగస్వాములైన వారికి వారి దృష్టిలో ఏపైనా సంబంధిత ప్రకటనను సరిదిద్దడానికి లేదా వ్యతిరేకించడానికి ఎల్లప్పుడూ న్యాయమైన అవకాశాన్ని ఇస్తారు."

రిడ్జ్ లో వి. బాల్డ్విన్ 1964 ఎసి 40 లార్డ్ రీడ్ ఒక పదవి యొక్క ఆస్తి లేదా పదవీకాలం లేదా ఒక సంస్థ యొక్క సభ్యత్వానికి సంబంధించిన న్యాయమైన విచారణ హక్కు యొక్క సార్వజనీనతను నొక్కి చెప్పాడు. ఓ'రేల్లీలో వి. మాక్ మన్ 1983 2 ఎసి 237, లార్డ్ డిప్లాక్ ఒక వ్యక్తికి న్యాయమైన విచారణ అవకాశం ఇవ్వడానికి, అతనిపై ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్నదానికి మరియు తన స్వంత కేసును సమర్పించడానికి హక్కు ఏ నాగరిక న్యాయ వ్యవస్థకైనా చాలా ప్రాథమికమైనదని, దీనిని పాటించడంలో విఫలమైతే ఈ ఆవశ్యకతను ఉల్లంఘించి తీసుకున్న ఏ నిర్ణయమైనా చెల్లదని భావించాలని భావించాలి.

లాయిడ్ లో వి. మెక్ మహోన్ 1987 ఎసి 625 లార్డ్ బ్రిడ్జ్ ఇలా చెప్పింది:

"మై లార్డ్ , సహజ న్యాయ నియమాలు అని పిలువబడేవి రాతి పలకలపై చెక్కబడలేదు. అంతర్లీన భావనను బాగా వ్యక్తీకరించే పదబంధాన్ని ఉపయోగించడం, దేశీయ, పరిపాలనా లేదా న్యాయపరమైన ఏదైనా సంస్థ వ్యక్తుల హక్కులను ప్రభావితం చేసే నిర్ణయం తీసుకోవాల్సి వచ్చినప్పుడు నిష్పాక్షికత యొక్క అవసరాలు ఏమిటి అనేది నిర్ణయం తీసుకునే సంస్థ యొక్క స్వభావం, అది తీసుకునే నిర్ణయం మరియు అది పనిచేసే చట్టబద్ధమైన లేదా ఇతర ఫ్రేమ్వర్క్పై ఆధారపడి ఉంటుంది. ముఖ్యంగా, వ్యక్తులను ప్రభావితం చేసే నిర్ణయాలను తీసుకునే అధికారాన్ని ఒక శాసనం ఏ సంస్థకైనా ప్రసాదించినప్పుడు, న్యాయస్థానాలు చట్టం నిర్దేశించిన ప్రక్రియను అనుసరించవలసిన అవసరం మాత్రమే కాదు, నిష్పాక్షికతను సాధించడానికి దోహదపడే అదనపు విధానపరమైన రక్షణల ద్వారా ప్రవేశపెట్టవలసిన అవసరం లేదు.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ లో, సహజ న్యాయ సూత్రాలకు సాధారణంగా రాజ్యాంగం యొక్క డ్యూ ప్రాసెస్ క్లాజ్ నుండి మద్దతు లభిస్తుంది. అవసరమైన ప్రక్రియ రక్షణ యొక్క పరిధి అనేక కారకాల ద్వారా నిర్ణయించబడుతుంది; మొదటిది అధికారిక చర్య ద్వారా ప్రభావితమయ్యే వ్యక్తిగత ప్రయోజనాలు; రెండవది, ఉపయోగించిన విధానాల ద్వారా అటువంటి ఆసక్తిని తప్పుగా కోల్పోయే ప్రమాదం, మరియు అదనపు లేదా ప్రత్యామ్నాయ విధానపరమైన ఆవశ్యకత యొక్క సంభావ్య విలువ ఏదైనా ఉంటే.

ఆడి ఆల్టెమ్ పార్టెమ్ నియమం యొక్క పరిధి, పరిధి మరియు వెడల్పును త్రిసభ్య ధర్మాసనం స్పష్టంగా పేర్కొంది సయీదుర్ రెహమాన్ వి. బీహార్ రాష్ట్రం (1973) 3 SCC 333 ఈ క్రింది పదాలలో:

11.......... ప్రత్యర్థి పోటీదారుల హక్కులను దెబ్బతీసే వివాదాస్పద అంశాన్ని నిర్ణయించే ఏ అథారిటీ అయినా న్యాయమైన నిర్ణయం తీసుకోవడానికి ఈ లిఖిత విచారణ హక్కు ప్రాథమికమైనది. ఈ హక్కు మూలాలు న్యాయమైన ప్రక్రియ భావనలో ఉన్నాయి. బాధిత

పక్షాలకు వాదనలు వినిపించే పద్ధతి కంటే న్యాయమైన, సరైన నిర్ణయానికి వచ్చే అవకాశం లేనందున, ఈ కేసులోని అవతలి వైపును విస్మరించాల్సిన ఆవశ్యకతను ఇది సంబంధిత పార్టీ దృష్టికి తీసుకెళ్తుంది.

మొహిందర్ సింగ్ గిల్ వర్సెస్ చీఫ్ ఎలక్షన్ కమిషనర్ (1978) 1 ఎస్ సిసి 405, కృష్ణ అయ్యర్ జె. స్వయంగా మాట్లాడుతూ, బేగ్ సిజె మరియు భగవతి జె. ఈ క్రింది పదాలలో వినికిడి నియమం యొక్క ప్రాముఖ్యతను హైలైట్ చేశారు:

"43. వాస్తవానికి, సహజ న్యాయం అనేది లౌకిక చట్టం యొక్క విస్తృతమైన అంశం, ఇక్కడ ఒక ఆధ్యాత్మిక స్పర్శ చట్టాన్ని, పరిపాలనను మరియు తీర్పును ఉత్తేజపరుస్తుంది, న్యాయబద్ధతను జీవిత మతంగా చేస్తుంది. ఇది అనేక రంగులు మరియు ఛాయలు, అనేక రూపాలు మరియు ఆకారాలను కలిగి ఉంది మరియు చెల్లుబాటు అయ్యే చట్టం దానిని మినహాయించిన చోట మినహా, అధికార చర్యల ద్వారా ప్రజలు ప్రభావితమైనప్పుడు వర్తిస్తుంది. ఇది ఆరోగ్యకరమైన ప్రభుత్వం యొక్క గొప్పది, ఇది పురాతన కాలం నుండి గుర్తించబడింది మరియు జడ్జి-మేడ్ చట్టం యొక్క మార్మిక సాక్ష్యం కాదు. వాస్తవానికి, ఆదాము యొక్క పురాణ కాలం నుండి - మరియు కౌటిల్యుడి అర్థశాస్త్రం నుండి - న్యాయ పాలనకు సహజ న్యాయం యొక్క ముద్ర ఉంది, ఇది సామాజిక న్యాయంగా మారుతుంది. సహజ న్యాయపు మూలాలు, దాని ఆకులు ఉదాత్తమైనవి, కొత్తవి కావని సూచించడం తప్ప ప్రస్తుతానికి మనం ఈ లోతుల్లోకి వెళ్లాల్సిన అవసరం లేదు. ఈ రోజు దాని అనువర్తనాన్ని ప్రస్తుత చట్టం, కేసు-చట్టం లేదా ఇతర ప్రస్తుత సూత్రం ద్వారా కొనసాగించాలి, ఇతిహాసం మరియు చరిత్ర యొక్క హోరాహోరీ స్వరాలు కాదు. ఆంగ్లో-అమెరికన్ వ్యవస్థ మాదిరిగానే మన న్యాయశాస్త్రం కూడా దాని ప్రాబల్యాన్ని అనుమతించింది.

....

48. నియమం యొక్క ఆత్మను చర్యలో న్యాయమైన ఆటగా మనం అర్థం చేసుకున్న తర్వాత - మరియు అది అలా ఉంది - అది రెండు రంగాలకు వ్యాపించిందని మనం భావించాలి. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో పరిపాలనాధికారం చర్యలో నిష్పాక్షికతకు అలెర్జీ కాదు మరియు విచక్షణా కార్యనిర్వాహక న్యాయం ఏకపక్ష అన్యాయంగా క్షీణించదు. సహజ న్యాయం లభిస్తే జాప్యం, అసౌకర్యం, ఖర్చుల గురించి భయపడాల్సిన అవసరం లేదు. ఎందుకంటే నిష్పాక్షికత అనేది ఒక సరళమైన, ఆచరణాత్మక మరియు సాపేక్ష భావన, కఠినమైన, ఆచారబద్ధమైన లేదా అధునాతన సంగ్రహణ కాదు. అది చైనా దుకాణంలో ఎద్దు కాదు, బానెట్ లో తేనెటీగ కాదు. దాని సారాంశం ఒక నిర్దిష్ట పరిస్థితిలో మంచి మనస్సాక్షి: ఎక్కువ కాదు - కానీ తక్కువ కాదు. సహజ న్యాయ నియమాలకు "మినహాయింపులు" ఒక తప్పుడు నామం లేదా ఆ మినహాయింపు కేసులలో ఒక కేసును సమర్పించడానికి లేదా పరిష్కరించడానికి అవకాశం ఇవ్వకపోవడం ద్వారా అన్యాయాన్ని ఊహించలేమనే ఆలోచనను వ్యక్తీకరించే సంక్షిప్త రూపం మాత్రమే. పాఠ్యపుస్తక భాగాలు మరియు తీర్పుల నుండి నిష్పత్తులను కుమ్మరించవచ్చు, కానీ అవన్నీ ఒకే అంశానికి చేరుతాయి, వాస్తవానికి, చట్టాన్ని నిర్జీవంగా, అసంబద్ధంగా, ఉత్తేజపరిచేలా, స్వీయ-ఓటమి లేదా పరిస్థితి యొక్క సాధారణ జ్ఞానానికి విరుద్ధంగా మార్చకుండా, ఆడి ఆల్టెమ్ పార్టెమ్ చట్టం యొక్క న్యాయం అనే పాయింట్ కు చేరుతాయి."

మేనకా గాంధీలో వి. భారత యూనియన్ (1978) 1 ఎస్ సిసి 248, భగవతి జె. తన కోసం మరియు ఉన్ వాలియా మరియు ఫజల్ అలీ జెజె కోసం మాట్లాడుతూ ఇలా పేర్కొన్నాడు:

"14. .... ఆడి ఆల్టర్మ్ పార్టెమ్ నియమం చట్టంలోకి న్యాయాన్ని చొప్పించడానికి ఉద్దేశించబడింది మరియు ఇది న్యాయం యొక్క లక్ష్యాలను ఓడించడానికి వర్తించబడదు, లేదా చట్టాన్ని "నిర్జీవంగా, అసంబద్ధంగా, అహంకారపూరితంగా, స్వీయ-ఓటమిగా లేదా పరిస్థితి యొక్క సాధారణ జ్ఞానానికి విరుద్ధంగా" మార్చడానికి వర్తించదు. చట్టం యొక్క జీవితం తర్కం కాదు, అనుభవం మరియు ప్రతి చట్టపరమైన ప్రతిపాదనను, అంతిమ

విశ్లేషణలో, ఆచరణాత్మక వాస్తవికత యొక్క పునాదిపై పరీక్షించాలి కాబట్టి, శ్రవణ హక్కును దిగుమతి చేసుకోవడం పరిపాలనా ప్రక్రియను స్తంభింపజేసే ప్రభావాన్ని కలిగి ఉంటే లేదా తక్షణమే అవసరం లేదా పరిస్థితి యొక్క అత్యవసరత ఉంటే, ఆడి ఆల్టెమ్ పార్టెమ్ నియమాన్ని అనుభవపూర్వక పరీక్ష ద్వారా మినహాయించవచ్చు. కానీ అదే సమయంలో పరిపాలనా న్యాయ రంగంలో ఇది చాలా ప్రాముఖ్యత కలిగిన నియమం అని గుర్తుంచుకోవాలి మరియు నిర్బంధ అవసరం చాలా డిమాండ్ చేసే చాలా అసాధారణ పరిస్థితులలో తప్ప దీనిని విస్మరించకూడదు. ఇది చట్టబద్ధమైన పాలనను భద్రపరచడానికి రూపొందించబడిన ఆరోగ్యకరమైన నియమం మరియు ఒక నిర్దిష్ట కేసుకు దాని అనువర్తనంలో దానిని తప్పించడానికి కోర్టు చాలా సిద్ధంగా ఉండకూడదు. ఈ విధమైన ప్రశ్నలలో మతోన్మాద లేదా ద్వంద్వ వైఖరిని నివారించాలన్నది వాస్తవం, కానీ లాంఛనప్రాయమైన విచారణ యొక్క సాంప్రదాయిక పద్ధతి చట్టబద్ధమైన అధికారాన్ని ఉపయోగించే ప్రభావాన్ని కలిగి ఉన్నంత మాత్రాన, ఆడి ఆల్టెమ్ పార్టెమ్ ను పూర్తిగా మినహాయించాలని దీని అర్థం కాదు. ఒక నిర్దిష్ట కేసులో అనుమతించిన గరిష్ట మేరకు ఈ ప్రధాన నియమాన్ని కాపాడటానికి కోర్టు అన్ని ప్రయత్నాలు చేయాలి. "సహజ న్యాయం ఆచరణాత్మకంగా సరళమైనది మరియు పరిస్థితుల బలవంతపు ఒత్తిడిలో లొంగిపోవడానికి అనుకూలంగా ఉంటుంది" అని మరచిపోకూడదు. ఆడి ఆల్టర్మ్ పార్టెమ్ ఆర్ యులే కఠినమైన అచ్చులో వేయబడదు మరియు న్యాయపరమైన నిర్ణయాలు సందర్భోచిత మార్పులకు లోనవుతాయని నిర్ధారిస్తాయి. ఏదేమైనా, బాధిత వ్యక్తికి వినడానికి సహేతుకమైన అవకాశం ఉండాలి మరియు విచారణ నిజమైన విచారణగా ఉండాలి మరియు ఖాళీ ప్రజా సంబంధాల అభ్యాసం కాకూడదు." (ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

స్వదేశీ కాటన్ మిల్లులో వి. భారత యూనియన్ (1981) 1 ఎస్.సి.సి 664 ముగ్గురు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనంలో మెజారిటీ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు కూడా ఆడి ఆల్టెమ్ పార్టీ నియమాన్ని పాటించాలని పేర్కొంది. సెక్షన్ 18ఏఏ పరిశ్రమలు (అభివృద్ధి &

నియంత్రణ) చట్టం- 1951, పారిశ్రామిక సంస్థల నిర్వహణను చేపట్టడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అధికారం ఇచ్చింది.

సర్కారియా జె. తన కోసం మాట్లాడాడు మరియు దేశాయ్ జె. ఆడి ఆల్టర్మ్ పార్టెమ్ పాలనను పరిపాలనా చర్యలకు వర్తింపజేయడానికి సంబంధించిన చట్టం యొక్క అభివృద్ధిని ప్రస్తావిస్తూ, రిడ్జ్ వి లో తీర్పులను గమనించాడు. బాల్డ్విన్ (సుప్ర), ఏకే క్రైపక్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా (1969) 2 SCC 262, మొహిందర్ సింగ్ గిల్ వర్సెస్. భారత యూనియన్ (సుప్ర), మేనకా గాంధీ వర్సెస్. భారత యూనియన్ (సుప్ర) మరియు ఒరిస్సా రాష్ట్రం వర్సెస్ డాక్టర్ బినా పాణి డే 1967 (2) ఎస్ సిఆర్ 625 మరియు అండర్ టేకింగ్ యజమానికి విచారణ అవకాశం ఇవ్వలేదనే కారణంతో పిటిషనర్ యొక్క పారిశ్రామిక సంస్థ నిర్వహణను స్వాధీనం చేసుకోవడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను రద్దు చేసింది మరియు ఆడి ఆల్టెమ్ పార్టెమ్ యొక్క నియమాన్ని తిరిగి పరిగణనలోకి తీసుకొని ఈ విషయాన్ని తిరిగి పరిగణనలోకి తీసుకొని రిమాండ్ కు పంపింది.

15. ప్రస్తుత కేసులో జిల్లా కలెక్టర్ నివేదిక అందిన తర్వాత, నిర్ణయం తీసుకునే ముందు పిటిషనర్ కు ఎలాంటి నోటీసులు జారీ చేయలేదని, కుల ధృవీకరణ పత్రాన్ని రద్దు చేస్తూ నోటిఫికేషన్ జారీ చేసే ముందు వినతిపత్రం ఇవ్వాలని పిటిషనర్ కు ఎలాంటి నోటీసులు జారీ చేయలేదని అంగీకరించారు. జిల్లా స్థాయి పరిశీలన కమిటీ నివేదిక ఆధారంగా పిటిషనర్ కుల ధృవీకరణ పత్రాన్ని రద్దు చేస్తూ జిల్లా కలెక్టర్ ఉత్తర్వులు జారీ చేశారని, దాని కాపీని పిటిషనర్ కు అందజేయలేదని పిటిషనర్ వాదన. కౌంటర్ అఫిడవిట్ లో కూడా ఈ వాదనను ప్రతివాదులు ఖండించలేదు.

16. ఇన్' **లోభక్తవత్సల సుకుమార్ వర్సెస్ మెసర్స్ హిందుస్థాన్ పెట్రోలియం కార్పొరేషన్**[4]', 'ఒక డాక్యుమెంట్ పై ఆధారపడిన విచారణ అథారిటీ ఒక పత్రాన్ని నమోదు చేసినప్పుడు, అటువంటి అధికారి తన వ్యాఖ్యలను తెలియజేయడానికి అటువంటి పత్రాన్ని

నేరస్థుడికి సమర్పించాలి మరియు అటువంటి కాపీని అందించకపోవడం సహజ న్యాయ సూత్రాలను ఉల్లంఘించడమే అవుతుంది' అని పేర్కొంది.

17. ఇన్' **లోకరుణాకర్ వర్సెస్ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం.**,[5]సెక్షన్ 5 ప్రకారం నోటిఫికేషన్ జారీ చేసే ముందు జిల్లా స్క్రూటినీ కమిటీ నివేదికను జిల్లా కలెక్టర్ సమర్పించాలా అనే ప్రశ్న తలెత్తింది. 1993 చట్టం, కుల ధృవీకరణ పత్రాన్ని రద్దు చేయడం మరియు 'జిల్లా స్క్రూటినీ కమిటీ కనుగొన్న అంశాల కాపీని కలెక్టర్ అందజేయాలి. సంబంధిత వ్యక్తి మరియు అతనికి తయారు చేయడానికి అవకాశం ఇవ్వండి ప్రాతినిధ్యం.'

18. ప్రస్తుత కేసులో జిల్లా కలెక్టర్ స్క్రూటినీ కమిటీ నివేదిక కాపీని పిటిషనర్ కు అందజేయలేదు. దీనిపై అభ్యంతరాలు తెలిపేందుకు పిటిషనర్ కు అవకాశం ఇవ్వకుండా జిల్లా కలెక్టర్ నిర్ణయం తీసుకున్నారు. కుల ధృవీకరణ పత్రం జారీతో పిటిషనర్ కు కొన్ని హక్కులు లభిస్తాయని, కొంత విచారణ ఆధారంగా ధ్రువీకరణ పత్రాన్ని రద్దు చేయాల్సి వస్తే, ఆ నివేదిక కాపీని ఇవ్వడం, సమస్యపై నిర్ణయం తీసుకునే ముందు అభ్యంతరాలను ఆహ్వానించడం సహజ న్యాయ సూత్రాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని జిల్లా కలెక్టర్ బాధ్యత అని కాదనలేం. మోసం లేదా తప్పుడు ఆరోపణలు చేసినా సహజ న్యాయ సూత్రాలను పాటించాలి.

19. అధికారి తరఫున హాజరైన ప్రభుత్వ ప్లీడర్ ప్రతివాదులు, ఈ కోర్టు యొక్క డివిజన్ బెంచ్ యొక్క తీర్పుపై ఆధారపడి ఉన్నారు:బొక్కం రామం వర్సెస్ జిల్లా కలెక్టర్, విశాఖపట్నం[6]కుల ధృవీకరణ పత్రాన్ని రద్దు చేసిన డివిజన్ బెంచ్ ముందు పిటిషనర్ తాను వెనుకబడిన వర్గానికి చెందినవాడినని తప్పుడు ధ్రువీకరణ పత్రాన్ని సమర్పించినట్లు స్వయంగా అంగీకరించాడు. ఆయన అడ్మిషన్ దృష్ట్యా 'కుల ధృవీకరణ పత్రం రద్దును తప్పుపట్టలేం' అని తేల్చిచెప్పారు. ఈ కేసులో వాస్తవాలు పూర్తిగా భిన్నంగా ఉన్నందున, ప్రస్తుత కేసు వాస్తవాలకు ఈ తీర్పు వర్తించదు.

20. సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై కూడా ఆయన ఆధారపడ్డారు.**అంజన్ కుమార్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా** 14.02.2006 నాటి అప్పీల్ (సివిల్) నెం.6445లో 14.02.2006

నాటి 2000లో ' గిరిజన ధృవీకరణ పత్రాన్ని మంజూరు చేయడానికి షరతు ఏమిటంటే, ఒక వ్యక్తి వైకల్యాలకు గురికావాలని మరియు షెడ్యూల్డ్ కులాలు లేదా షెడ్యూల్డ్ తెగలకు చెందని వ్యక్తిని కలిగి ఉండాలని పేర్కొంది. బోగస్ కుల ధృవీకరణ పత్రాన్ని పొందడం ద్వారా తాను అటువంటి కులానికి చెందినవాడినని చెప్పుకోవడం రాజ్యాంగం ప్రకారం మోసం మరియు ఇది భారత రాజ్యాంగంలోని 14 మరియు 21 అధికరణల ఆదేశాన్ని ఉల్లంఘించడమే అవుతుంది."

21. ఈ తీర్పు ప్రస్తుత కేసు వాస్తవాలకు వర్తించదు, రెండు కారణాల వల్ల. మొదటిది, పిటిషనర్ వాదన యొక్క మెరిట్ ఆధారంగా ప్రస్తుత కేసును నిర్ణయించడం లేదు. రెండవది, చట్టం మరియు నిబంధనల ప్రకారం ఆలోచించిన ప్రక్రియను అనుసరిస్తున్నారా లేదా మరియు చట్టంలోని సెక్షన్ 5 కింద నోటిఫికేషన్ జారీ చేయడానికి ముందు పిటిషనర్కు ప్రాతినిధ్యం వహించే అవకాశం ఇవ్వబడిందా లేదా మరియు పిటిషనర్ సమర్థవంతమైన వాదనను తీసుకునేందుకు వీలుగా విచారణ నివేదిక కాపీని పిటిషనర్కు అందించారా అనేది ప్రస్తుత కేసులో సమస్య.

22. గవర్నమెంట్ ప్లీడర్ కూడా గౌరవనీయ సుప్రీం కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై ఆధారపడి ఉన్నాడు.భారతీ బాలకృష్ణ ధోంగాడే వర్సెస్ మహారాష్ట్ర రాష్ట్రం[7]ఆ కులానికి చెందిన వ్యక్తిగా చెప్పుకునే వ్యక్తిపై రుజువు చేయాల్సిన బాధ్యత ఉందని, రుజువును వెల్లడించడానికి నిర్దిష్టమైన సాక్ష్యాధారాలు లేకపోతే ఎలాంటి జోక్యాన్ని కోరరాదని పేర్కొంది. ఆ బాధ్యతను నిర్వర్తించడానికి పిటిషనర్ కు తగిన అవకాశం ఇవ్వాలి. ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ఆమెకు అలాంటి అవకాశం ఇవ్వలేదు. అందువల్ల, పిటిషనర్ తన సాక్ష్యాధారాల బాధ్యతను నిర్వర్తించారా లేదా అనే దానిపై ఈ కోర్టు ఒక నిర్ణయానికి రాలేకపోతుంది.

23. 1993 చట్టం 16లోని సెక్షన్ 5 ప్రకారం, ధ్రువీకరణ పత్రాన్ని మోసపూరితంగా పొందారని (అవకాశం ఇచ్చిన తర్వాత) అథారిటీ ఒక అభిప్రాయానికి వస్తే, నోటిఫికేషన్ జారీ చేయడానికి ముందు అథారిటీ ఆ వ్యక్తికి ప్రాతినిధ్యం వహించే అవకాశాన్ని ఇవ్వాలి.

24. వాస్తవాలు, పరిస్థితుల దృష్ట్యా 1993 చట్టం 16, 1997 నిబంధనల ప్రకారం అనుసరించిన ప్రక్రియను పాటించకపోవడంతో కుల ధృవీకరణ పత్రాన్ని కలెక్టర్ రద్దు చేశారు. 03.11.2015 నాటి

నోటిఫికేషన్, 03.11.2015 నాటి నోటిఫికేషన్ ను రద్దు చేసి, తదనుగుణంగా వాటిని పక్కనపెట్టి, కేసును తిరిగి 2వ తేదీకి పంపుతారు.nd స్క్రూటినీ కమిటీ నివేదిక కాపీని పిటిషనర్ కు అందజేసి, తన వివరణను సమర్పించడానికి అవకాశం కల్పించిన తరువాత ప్రతివాది ఈ విషయాన్ని కొత్తగా నిర్ణయించాలి. పిటిషనర్ నుంచి వివరణ అందుకున్న తర్వాత, జిల్లా కలెక్టర్ మోసపూరితంగా సర్టిఫికెట్ పొందారని నిర్ధారణకు వస్తే, కమ్యూనిటీ సర్టిఫికేట్ను రద్దు చేస్తూ నోటిఫికేషన్ జారీ చేసే ముందు పిటిషనర్కు వినతిపత్రం ఇవ్వడానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. ఈ మొత్తం ప్రక్రియను వీలైనంత త్వరగా, ఆర్డర్ అందిన తేదీ నుంచి నాలుగు (4) నెలల వ్యవధిలో పూర్తి చేయాలి.

25. తదనుగుణంగా రిట్ పిటిషన్ కు అనుమతి ఉంది. ఖర్చులకు సంబంధించి ఆర్డర్ లేదు. ఈ రిట్ పిటిషన్ లో పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర పిటిషన్లు ఏవైనా ఉంటే వాటిని మూసివేయాలి.

కొంగర విజయలక్ష్మి, జె.

తేది: 15.12.2021

గమనిక: ఎల్.ఆర్. కాపీ మార్క్ చేయాలి.

గౌరవనీయులైన శ్రీమతి జస్టిస్ కొంగర విజయ లక్ష్మి

రిట్ పిటిషన్ నెం.38026 ఆఫ్ 2015

తేది: 15.12.2021